10 ønsker til det nye Folketing 2026

Danes Worldwide

Danes Worldwides 10 ønsker til det nye Folketing

Danes Worldwide ønsker alle nyvalgte folketingsmedlemmer tillykke med valget. Vi glæder os til samarbejdet med det nye Folketing og regeringen. Som repræsentant for de ca. 250.000 danskere, der bor i udlandet, vil vi arbejde for at sikre deres stemme på de mange politikområder, hvor de påvirkes af dansk lovgivning og har legitime interesser.

Danmark er et globalt orienteret samfund med en stor, aktiv og vigtig gruppe af danskere i udlandet. Dette bør afspejles i lovgivningen – og det er vigtigt som aldrig før for at tilskynde til mobilitet ind og ud af Danmark.

Danes Worldwide har følgende ønsker til det nye Folketing:

1. Danskere i udlandet skal tænkes ind i relevant dansk lovgivning

Vi ønsker, at det ved alle nye relevante lovforslag indtænkes, hvordan lovgivningen påvirker danske statsborgere bosiddende i udlandet og danskere, der tidligere har været bosiddende i udlandet.

Danske statsborgere i udlandet er ikke nævnt i en stor del af den danske lovgivning på trods af, at de påvirkes af lovgivningen på mange områder.

Danes Worldwide ønsker, at det ved alle nye relevante lovforslag indtænkes, hvordan den nye lovgivning vil have indflydelse for danske statsborgere bosiddende i udlandet og for danskere, som tidligere har været bosiddende i udlandet.

Senest er indførelsen af kravet om arbejdspligten i forbindelse med de nye kontanthjælpsregler et kedeligt eksempel på, hvordan nuværende og tidligere udlandsdanskere bliver ramt af regler, som ikke var tiltænkt at skulle omfatte dem.

På samme måde var danskere i udlandet slet ikke tænkt ind i udrulningen af MitID.
Som konsekvens oplevede de store og langvarige problemer.

Dette stemmer ikke overens med den globale verden, vi lever i, hvor mange danskere helt naturligt flytter ind og ud af Danmark på grund af arbejde, studieophold eller familie.

2. Justering af bevarelse og generhvervelse af dansk statsborgerskab

Vi ønsker en mere smidig og tidssvarende praksis for bevarelse af dansk statsborgerskab for børn født i udlandet samt permanent adgang til at søge om generhvervelse af dansk statsborgerskab.

Det danske statsborgerskab betyder selvsagt meget for danskere i udlandet. Det gælder ikke mindst for danske børn, som skal agere aktivt for at bevare det, når de fylder 22 år, og for tidligere danske statsborgere, som vil generhverve det.

Danes Worldwide ønsker at justere praksis for bevarelse af dansk statsborgerskab for danske børn født i udlandet, så personer, der inden det 22. år har haft minimum tre måneders registreret bopæl i Danmark, kan få fornyet deres danske pas uden at skulle fremvise et særskilt statsborgerretsbevis.

I forhold til generhvervelse af dansk statsborgerskab ønsker Danes Worldwide, at den midlertidige overgangsordning gøres permanent, så man altid kan søge om generhvervelse.

Det er uacceptabelt, at sagsbehandlingstiden for bevarelse af dansk statsborgerskab officielt er på 13-15 måneder, og ofte længere. Det betyder, at mange unge står uden afklaring på deres statsborgerskab og uden et gyldigt dansk pas. Generhvervelse af dansk statsborgerskab har en sagsbehandlingstid på 18-24 måneder, hvilket også er uforståelig lang tid.

3. Stemmeret for danske statsborgere bosat i udlandet

Vi ønsker, at alle myndige danske statsborgere i udlandet kan bevare deres stemmeret til folketingsvalg og folkeafstemninger i en periode på minimum 12 år efter udflytning.

Stemmeretten er det bærende element i et demokratisk samfund, og blandt EU-landene er danske statsborgere i udlandet underlagt de mest restriktive muligheder for at stemme. Grundlovens § 29 bestemmer, at man skal have "fast bopæl" i Danmark for at have stemmeret. Som denne bestemmelse forvaltes i øjeblikket, mister man som udgangspunkt sin stemmeret efter to år i udlandet. Der er dog forskellige undtagelser som f.eks. studie eller statslig udstationering i udlandet, som kan forlænge de to år til at bevare stemmeretten i op til otte år.

Grundlovens regler om valgret er (heldigvis) ændret drastisk siden 1849, og Danes Worldwide ønsker, at der sker en ændring af Grundlovens § 29 og fjernelse af "fast bopæl". Indtil dette er muligt, ønsker Danes Worldwide, at alle myndige danske statsborgere i udlandet kan bevare deres stemmeret til folketingsvalg og folkeafstemninger i en periode på minimum 12 år efter udflytning, og at det i stedet for Valgnævnets administrative praksis for fastsættelse af "midlertidigt ophold" bør være lovbestemt af Folketinget, hvad der anses som "midlertidigt ophold" i udlandet.

4. Revision af kriterierne for arbejdspligten i de nye kontanthjælpsregler

Vi ønsker, at danske børn født i udlandet og danske statsborgere med længerevarende ophold i udlandet ikke utilsigtet bliver omfattet af arbejdspligten.

I juli 2025 trådte nye regler for kontanthjælp i kraft, hvilket betyder, at mange nuværende og tidligere udlandsdanskere bliver omfattet af regelændringen. Formålet med reformen var at forenkle systemet og øge incitamentet til at arbejde, men kriteriet om "indrejst i Riget" betyder, at danske børn født i udlandet og danske statsborgere, der har været udrejst af Danmark i mere end 12 sammenhængende måneder, utilsigtet blev omfattet.

I lovgivningsprocessen nåede man at ændre lovforslaget, så bl.a. de adopterede blev undtaget opholds- og beskæftigelseskravet. Man medtog desværre ikke danske børn født i udlandet, som vil blive registreret som "indrejst", når de flytter til Danmark. Danes Worldwide mener principielt, at det er problematisk, når danskere stilles ringere i lovgivningen alene på grund af et udlandsophold.

Danes Worldwide ønsker derfor, at danske børn født i udlandet sidestilles med de adopterede danskere. Når adopterede kan undtages, kan de danske børn født i udlandet også undtages.

Ligeledes bør der også findes en løsning for de danske statsborgere, der har været udrejst af Danmark i mere end 12 sammenhængende måneder, så disse ikke bliver omfattet af arbejdspligten.

5. Udvidede muligheder for ophold i Danmark for udlandsdanskere og deres udenlandske ægtefæller

Vi ønsker, at danske statsborgere bosat i udlandet og deres partnere kan opholde sig længere perioder i Danmark og arbejde for en udenlandsk arbejdsgiver uden at blive fuldt skattepligtige eller registreret som bosiddende.

De nuværende danske skatteregler er baseret på, at man er fastboende i ét land og arbejder fast i ét land. Globaliseringen og COVID 19-pandemien har imidlertid medført, at mange danskere er blevet meget mere mobile i deres arbejdsforhold. Derfor er der situationer, hvor danskere f.eks. bor og arbejder i ét land, men gerne vil tilbringe sommermånederne i deres danske sommerhus og arbejde herfra.

Danes Worldwide ønsker, at alle danske statsborgere og deres partnere bosat i udlandet bør kunne opholde sig i Danmark i op til 180 dage på et år og arbejde for deres udenlandske arbejdsgiver uden at blive fuldt skattepligtige i Danmark. Disse danskere bør fortsat ikke have gratis adgang til f.eks. den danske sygesikring og bliver ligeledes ikke registreret som bosiddende.

Mange udlandsdanskere har udenlandske ægtefæller. Selvom parret er bosat i udlandet, ønsker de ofte at opholde sig i Danmark i længere perioder, end den udenlandske ægtefælle har mulighed for som turist. De nuværende regler giver enten adgang til maksimalt 90 dages turistophold eller kræver, at der søges om opholdstilladelse med permanent flytning til Danmark. For mange passer ingen af delene: De ønsker f.eks. at opholde sig i Danmark i fire måneder hen over sommeren og tre måneder omkring jul og nytår – uden at flytte til Danmark på fuld tid.

Danes Worldwide ønsker, at man udvider mulighederne for turistophold, enten som visumfri eller visumpligtig tredjelandsborger, som er ægtefælle/fast samlever til en dansk statsborger. Vi ønsker også, at der indføres en skattefritagelse for denne persongruppe, så de kan opholde sig i Danmark i længere perioder om året, men uden at være registreret som bosiddende.

6. Ny kategori i CPR-registeret

Vi ønsker, at danske statsborgere, der fraflytter Danmark, kan registreres som "dansk statsborger med bopæl i udlandet" fremfor "udrejst".

I CPR-registeret er man enten registreret som bosiddende i Danmark eller udrejst.

Danes Worldwide ønsker derfor, at der oprettes en ny kategori i CPR-registeret for danske statsborgere, der fraflytter Danmark, så de kan registreres som "dansk statsborger med bopæl i udlandet" fremfor "udrejst". En sådan kategori vil også have en stor symbolsk betydning for de mange globale danskere, der opretholder en tæt tilknytning til Danmark gennem familie, hyppige besøg, sommerhus mv., og som stadig er i forbindelse med de danske myndigheder, som f.eks. SKAT og Udbetaling Danmark.

Hvis man er registreret som udrejst, ophører CPR-nummeret med at fungere. Mens det er naturligt, at man ikke længere har adgang til sundhedsvæsenet eller biblioteket, har fraflytningen en række andre konsekvenser, som er uhensigtsmæssige for udrejste danskere. Mange private virksomheder, som f.eks. banker og forsikringsselskaber, trækker oplysninger fra CPR. Her sker der ofte administrative og tekniske fejl, når man ikke kan trække de korrekte informationer ud af systemet.

Hvis man som dansk statsborger får et barn, mens man er bosiddende i udlandet, så kan barnet ikke blive registreret i CPR. Man kan godt få udstedt et dansk pas via en dansk repræsentation i udlandet, men Danmark har ingen steder registreret, at der eksisterer et dansk barn i udlandet.

Desuden er det i Danmarks interesse at føre en sådan oversigt over danske statsborgere i udlandet, eksempelvis i forbindelse med inddrivelse af skattegæld og udstedelse af pas.

7. Udvidet ret til folkepension uden for EU

Vi ønsker, at folkepensionister uden for EU/EØS, Schweiz og Storbritannien, foruden grundbeløbet også kan modtage deres optjente pensionstillæg og få lige adgang til folkepension uanset bopælsland.

Folkepensionister bosiddende uden for Danmark eller et EU/EØS-land, Schweiz og Storbritannien kan kun modtage grundbeløbet af deres folkepension, hvorimod pensionister bosiddende i disse lande har ret til både grundbeløbet, pensionstillægget og kan søge om andre tillæg såsom ældrechecken.

Danes Worldwide ønsker, at folkepensionister uden for EU/EØS, Schweiz og Storbritannien, foruden grundbeløbet også kan modtage deres optjente pensionstillæg.

Hvis en folkepensionist bor i Danmark eller et af ovenstående europæiske lande, kan personen modtage dansk folkepension, hvis vedkommende har optjent retten i mindst 3 år. Hvis pensionisten bor i de fleste andre lande, skal personen have optjent retten i mindst 30 år.

Danes Worldwide ønsker en revidering af denne forskelsbehandling, så pensionisten har lige adgang til sin danske folkepension, uanset hvor i verden vedkommende vælger at bosætte sig.

Retten til folkepension er noget, pensionisten har opsparet i løbet af et langt liv i Danmark. Hvis to mennesker har arbejdet i Danmark i den samme periode, bør de få udbetalt det samme, uanset om den ene bliver boende i Danmark, og den anden vælger at flytte til udlandet.

8. Indfør tidssvarende regler for danske studerende i udlandet

Vi ønsker, at unge danskere med internationale kvalifikationer får fair muligheder for at afslutte deres uddannelse i Danmark, og at reglerne for studerende i udlandet opdateres til nutidens virkelighed.

Danske studerende, der uddanner sig i udlandet, møder ofte et dansk uddannelsessystem, som ikke er åben over for internationale kvalifikationer, eller som konverterer disse fejlagtigt. Det resulterer i, at mange danske studerende i udlandet ikke vender hjem til Danmark igen.

Danes Worldwide ønsker, at det politisk sikres, at unge danskere med bredt efterspurgte internationale kompetencer, får fair muligheder for at afslutte deres uddannelse i Danmark. Det vil også øge sandsynligheden for, at de vælger en fremtid i Danmark.

Et problemområde omhandler ulige adgang til bonusordningen på de gymnasiale uddannelser, hvor elever kan gange deres gennemsnit med hhv. 1,03 og 1,06, hvis de har flere højniveausfag end normalen. Denne mulighed er ikke tilgængelig for elever med internationale ungdomsuddannelser.

Desuden oplever danskere med en udenlandsk ungdomsuddannelse eller bachelor at få afslag fra danske universitetsuddannelser på grund af snævre fagkrav og et firkantet retskravssystem, der kun i begrænset omfang anerkender elevens internationale kompetencer.

Danes Worldwide ønsker, at de studerendes vilkår og tilknytning til Danmark, i forbindelse med studieophold og uddannelse i udlandet, tages op til revision og opdateres til at afspejle virkeligheden for de studerende i dag.

De fleste retningslinjer vedr. udflytning, skat, sygesikring og pension er udarbejdet med henblik på danske arbejdstagere i udlandet og er ikke dækkende for studerende, der ofte ønsker at tage f.eks. sommerjob i Danmark.

9. Adgang til optjening af børne- og ungeydelse

Vi ønsker, at reglerne for børne- og ungeydelse revideres, så hjemvendte danske familier ikke mødes af urimelige økonomiske barrierer ved tilbageflytning til Danmark.

Udlandsdanskere, der vender tilbage til Danmark, møder i dag et regelsæt for børne- og ungeydelse, som i praksis skaber barrierer for hjemflytning til Danmark. På trods af dansk statsborgerskab, fuld skattepligt og fast bopæl i Danmark kan hjemvendte familier opleve at miste retten til fuld – eller i visse tilfælde enhver – børne- og ungeydelse.

Problemstillingen knytter sig særligt til kravet om bopæl eller beskæftigelse i Danmark inden for de seneste 10 år. Selvom bopælsår i Danmark, EU/EØS og Schweiz tæller med i optjeningen, medregnes ophold uden for disse områder ikke. Det betyder, at danskere, der har boet i tredjelande, reelt stilles ringere ved hjemvenden, uanset deres fortsatte tilknytning til Danmark.

Derudover opnås fuld børne- og ungeydelse først efter seks års bopæl i Danmark, EU/EØS eller Schweiz, mens familier med kortere bopæl modtager en forholdsmæssigt reduceret ydelse. I perioden inden fuld optjening kan familier således opleve et væsentligt økonomisk tab, selvom barnet opholder sig i Danmark og benytter danske institutioner.

Danes Worldwide ønsker, at reglerne for børne- og ungeydelse revideres, så de i højere grad afspejler moderne mobilitetsmønstre og understøtter danske familiers mulighed for at vende hjem til Danmark uden urimelige økonomiske konsekvenser. En revision bør sikre, at dansk statsborgerskab, skattepligt og reel tilknytning til Danmark vægtes højere, og at hjemvendte familier mødes af et sammenhængende, gennemsigtigt og tidssvarende regelsæt.

10. Opdeling af udlændingeloven

Vi ønsker, at udlændingeloven deles op i flere personkategorier, så danske statsborgere og deres familiemedlemmer ikke rammes af uhensigtsmæssige regler.

Danske statsborgere og deres udenlandske familiemedlemmer rammes i høj grad af de nugældende regler i udlændingeloven, som de mange enkeltsager i medierne tydeligt viser, og som politikere fra stort set samtlige partier har betegnet som "skøre".

De seneste år er der kommet flere lempelser til gavn for udlandsdanskerne, men Danes Worldwide ønsker fortsat, at udlændingeloven deles op i flere personkategorier, som f.eks. kunne være;

1) nordiske og EU-borgere,
2) tredjelands arbejdstagere,
3) familiemedlemmer til danske statsborgere og personer med permanent ophold,
4) asyl og
5) permanent ophold.

Herved vil det være lettere at lave hensigtsmæssig lovgivning for ophold, integration og krav til permanent ophold for de forskellige persongrupper.

Danes Worldwide er en non-profit interesse- og medlemsorganisation for globale danskere, der arbejder politisk for globale danskeres interesser og er specialiserede i de problemstillinger, som danskere i udlandet møder i forhold til Danmark og det danske sprog.

Danes Worldwide tilbyder de globale danskere og deres familier juridisk rådgivning, dansk-undervisning og har en omfattende informationsindsats over for danskere i udlandet gennem et ugentligt nyhedsbrev, daglige SoMe-opslag og mere end 40 årlige webinarer.

Danes Worldwide
Nørre Voldgade 21, 4. sal
1358 København K

www.danes.dk
danes@danes.dk
(+45) 3332 0913

Danes Worldwide